

Autor : Rada pedagogiczna „Tęczowych Nutek”.

**PROGRAM PROFILAKTYCZNO-
WYCHOWAWCZY
„Ja i mój mały świat”**

**Dla Przedszkola Niepublicznego Tęczowe Nutki
w Głogowie
(do użytku wewnętrznego)**

**Głogów 2013
Zmodyfikowany w 2016 r.**

„Nie ma na tym świecie rzeczy materialnej ważniejszej od tego, jak się ktoś czuje” Roger Sparts

W S T Ę P

Proces rozwoju dziecka uwarunkowany jest przede wszystkim jego własną aktywnością, wsparciem rodziny, środowiska rówieśniczego i środowiska przedszkolnego. O skuteczności wsparcia dziecka w rozwoju najbardziej decydują osoby znaczące uczestniczące w jego życiu zaspakajające jego potrzeby biologiczne i psychiczne, jak też mające więź emocjonalną opartą na bliskości i zaufaniu. Są wzorem do naśladowania, autorytetem z którym dziecko liczy się podczas podejmowania decyzji i radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Niniejszy program zakłada że grupa przedszkolna jest wspólnotą osób uczących się i dzielących różne przeżycia zarówno radosne jak też smutne, w których każde dziecko ma być aktywne w różnych sferach rozwojowych. Cele naszego programu zwracają uwagę na to, że dziecko w kontaktach z innymi może otrzymać wiele, ale też powinno nauczyć się dawać od siebie innym: Pomoc, szacunek, życzliwość, tolerancję, przyjaźń, przy zachowaniu swych praw i obowiązków. Dowodem realizowania treści programu będą zgromadzone scenariusze przeprowadzonych zajęć z dziećmi. Liczymy, że działania wychowawcze przyniosą wiele satysfakcji dzieciom, nauczycielom i rodzicom.

KONCEPCJA PROGRAMOWA

Program oparty jest na koncepcji pedagogicznej , która sprzyja **odrębności rozwojowej każdego wychowanka.**

Proces uczenia się dziecka bazuje na jego indywidualnych doświadczeniach zbudowanych w toku działania. Dziecko konstruuje własny obraz rzeczywistości oparty na słuchaniu, obserwowaniu, a w największej mierze na własnym doświadczaniu.

Rolą nauczyciela jest dobre poznanie każdego wychowanka : jego potrzeb, możliwości, motywacji, zainteresowań, wiedzy osobistej , a następnie organizowanie sytuacji problemowych korzystnych dla każdego. **Anna Brzezińska wyróżnia trzy rodzaje uczenia się przydatne w realizacji niniejszego programu:**

- 1).Spontaniczne,**
- 2).Spontaniczno-reaktywne.**
- 3).Reaktywne.**

Nabywanie kompetencji społecznych , poznawczych odbywa się w sposób pośredni(naturalne uczestnictwo w różnych czynnościach i sytuacjach edukacyjnych), a w sposób bezpośredni (świadome tworzenie przez nauczyciela okazji do zabawy, pracy i nauki).

Ważne jest, by nauczyciel potrafił stworzyć przestrzeń spokoju, które sprzyjają wyciszeniu i otwieraniu dziecka na nowe postrzeżenie siebie i środowiska.

Środowisko stymulujące wychowanka składa się z następujących komponentów:

Komponent strukturalno- dynamiczny środowiska.

Określa normy, zasady pedagogiczno-dydaktyczne:

Dotyczą zawartych norm grupowych, ładu porządku.

Komponent materialny to otoczenie- sprzęt, pomoce dydaktyczne, urządzenie miejsc do zabawy.

Komponent osobowy to dzieci i ich relacje z dorosłymi.

Dorośli to nauczyciele, rodzice ,którzy w zależności od przyjętych ról społecznych są dla dziecka wychowawcami, doradcami, ekspertami, opiekunami i przekąźnikami kultury narodowej (S. Miksza).

Nauczyciel tworzy odpowiedni klimat wychowawczy warunkujący dziecku poczucie bezpieczeństwa, prawo do wyrażania siebie, akceptacji i szacunku wobec innych.

Dobry klimat wychowawczy wymaga od nauczyciela umiejętności empatycznych, świadomej pokory, cierpliwości, pedagogicznego optymizmu. Rozbudzanie ciekawości w dziecku pozwala na budowanie pozytywnej motywacji do podejmowania różnych form jego aktywnych, twórczych działań. Co przyczynia się do wyrabiania w nim samooceny i samokontroli własnych poczynań.

EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNO – WYCHOWAWCZYCH :

Dziecko poznaje siebie i swoją wartość.

Rozpoznaje swe uczucia i stany emocjonalne.

Poznaje swe prawa jako człowiek.

Uczy się od innych i uczy innych.

Ma poczucie przynależności do grupy.

Chce i wyraża potrzebę działania w grupie jako członek grupy rówieśniczej.

Zna i respektuje przyjęte zasady i normy grupowe.

Podejmuje decyzje podjęte w grupie.

Wspólnie negocjuje jak zmienić nieprawidłowe postępowanie na lepsze.

Dostrzega różnice pomiędzy dziećmi i ludźmi i je akceptuje.

Odnosi się kulturalnie używając przyjęte zwroty.

Odróżnia dobro, od zła w różnych sytuacjach życia i w postępowaniu poznanych bohaterów literatury.

Zna sytuacje i formy odmawiania innym.

Potrafi zachować się bezpiecznie w omawianych sytuacjach (nazywa osoby które czuwają nad bezpieczeństwem innych).

Nazywa i rozumie wartości ludzkie:

dobro, prawda, piękno, zdrowie ,szacunek, tolerancja.

Jest świadome tożsamości regionalnej i narodowej.

Zna i uczestniczy w polskich zwyczajach ludowych.

WYMAGANA POSTAWA I UMIEJĘTNOŚCI NAUCZYCIELA :

*Kreuje takie sytuacje, które rozwijają wszystkie sfery osobowości dziecka.

*Kształtuje umiejętności komunikowania się w grupie rówieśniczej, poprzez wspólną zabawę i naukę.

*Rozwija umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, aby w przyszłości w chwilach napięć nie sięgać po używki.

*Uczy konstruktywnego rozwiązywania konfliktów poprzez negocjowanie ,kształtowanie umiejętności zrozumienia intencji drugiej osoby (empatia).

*Jest otwarty na potrzeby dziecka ,wspiera je w jego dążeniach.

*Współpracuje z rodzicami i ich włącza do aktywnego udziału na terenie placówki.

*Prezentuje pożądane cechy charakteru takie jak:

-sprawiedliwy

-wrozumiały

-życzliwy,

-stanowczy

-kulturalny

-obiektywny

-otwarty na potrzeby i zainteresowania dziecka.

**SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA EDUKACJI
PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ WYNIKAJĄCE Z
PODSTAWY PROGRAMOWEJ WYCHOWANIA
PRZEDSZKOLNEGO :**

ZADANIA	ZAMIERZONE EFEKTY
<p>Ja i moje mocne i słabe strony.</p> <p>Obszar : 1,2,3,5,7,8,9</p>	<p>Dziecko :</p> <p>zna swój wygląd.</p> <p>Nazywa zmysły.</p> <p>Nazywa uczucia i emocje.</p> <p>Wymienia cechy charakteru.</p> <p>Wie czym się wyróżnia wśród innych(zdolności).</p> <p>Wie co robi dobrze, a czego musi się nauczyć.</p>
<p>Kocham moją rodzinę.</p> <p>Obszar : 1,3,4,13,14,15</p>	<p>Zna imiona i nazwiska członków rodziny.</p> <p>Wymienia stopień pokrewieństwa.</p> <p>Określa atmosferę w rodzinie.</p> <p>Wymienia własny stosunek do jej członków.</p> <p>Nazywa miejsce zamieszkania.</p> <p>Wylicza urządzenia wnętrza domu, pokoju własnego.</p> <p>Okazuje szacunek do osób dorosłych.</p>

<p>Wszyscy tworzymy grupę.</p> <p>obszar: 1,3,5,6,7,8,9.</p>	<p>Zna imiona kolegów .</p> <p>Wie z kim lubi się bawić.</p> <p>Porównuje wygląd własny z innymi.</p> <p>Akceptuje odmienny wygląd i zachowanie, upodobania.</p>
<p>Przeżywamy różne uczucia.</p> <p>1,3,7,9,14.</p>	<p>Nazywa emocje i uczucia w zachowaniu własnym ,oraz innych dzieci takie jak :</p> <p>radość, smutek, wstyd, gniew, strach.</p> <p>Próbuje okazać współczucie w razie krzywdy innych osób.</p>
<p>Umiemy skutecznie się porozumiewać.</p> <p>1,3,7,9.</p>	<p>Uczestniczy w różnych formach aktywności-słownej, pantomimiczno-ruchowej, muzycznej i plastycznej.</p> <p>Wie jak się porozumiewali ludzie dawniej , a jak dziś.</p> <p>(poczta, telefon, radio</p>
<p>Dbamy o bezpieczeństwo własne i innych.</p> <p>obszar: 1,3,4,5,6,7,8,9,10, 11,12,13,14,15.</p>	<p>Wie jak zachować się w miejscach publicznych.</p> <p>Zna uliczne sygnały, nazywa sygnały alarmowe- wie jak wezwać pomoc.</p> <p>Wie do kogo można zwrócić się o pomoc.</p>

	<p>Wie że nie wolno zażywać samemu leków.</p> <p>Wie jak się bronić przed dzikimi zwierzętami.</p> <p>Wie jak strzec się przed nieznajomymi.</p> <p>Wie w jakich sytuacjach należy odmówić.</p>
<p>Wszyscy chcemy być zdrowi.</p> <p>1,2,3,4,5,6,8,9,14.</p>	<p>Rozumie pojęcie zdrowia.</p> <p>Zachowuje higienę własną , otoczenia.</p> <p>Wykonuje chętnie i sprawnie ćwiczenia , samodzielnie tworzy kombinacje ruchowe.</p> <p>Wie jak należy się relaksować.</p> <p>Rozumie znaczenie odżywiania dla zdrowia.</p> <p>Wie że należy zjadać owoce i warzywa, a ograniczać słodyczne.</p>
<p>Razem rozwiążemy konflikty w grupie.</p> <p>1,3,5,6.</p>	<p>Uczestniczenie aktywne w zabawach przeciwko agresji.</p> <p>Podawanie przykładów na rozwiązanie danego problemu.</p> <p>Znajomość i przestrzeganie wartości ludzkich : Dobro, prawda, piękno, szacunek, tolerancja na</p>

	<p>drugą osobę, sprawiedliwość w wyznaczaniu nagród i kar. Wyrażanie swego zdania na temat (co się podoba, a co nie), Korzysta z pomocy dorosłego w sytuacjach trudnych.</p>
<p>Tworzymy i kultywujemy tradycje przedszkolne.</p>	<p>Uczestniczy aktywnie w uroczystościach przedszkolnych. Stosuje nawyki kulturalne i grzecznościowe.</p>
<p>Poznajemy nasze miasto. obszar : 1,3,4,5,6,8,9,10, 13,15.</p>	<p>Zna nazwę miasta , rzeki, ważniejszych zabytków. Wymienia nazwę Osiedla w którym mieszka i ulicę, numer domu.</p>
<p>Znamy ważne zakłady pracy i instytucje społeczne. obszar : 1,3,6,10,14,15.</p>	<p>Wie że miastem zarządza prezydent, wymienia instytucje: Straż Pożarna, Policja, Urząd Miasta, Poczta, Szpital. Wymienia zawody rodziców i niektóre miejsca pracy np.: Huta. Wie że wszędzie obowiązują reguły zachowania. Rozpoznaje i nazywa sygnały alarmowe</p>

	(112,997,998,999).
Znam i przestrzegam swe obowiązki i prawa dziecka. obszar: 1,3,4,14.	Wymienia ważniejsze prawa z konwencji Genewskiej. Podaje przykład , co ono znaczy. Zna i przestrzega zawarte umowy grupowe.
Odróżniamy dobro od zła w literaturze dziecięcej i w postępowaniu własnym na co dzień. obszar: 1,3,4,6,7,9,14.	Poznaje wartości wychowawcze literatury dla dzieci. Zna bohaterów i ich cechy pozytywne ,oraz negatywne w postępowaniu. Podaje przykłady jak zmienić złe zachowanie.

PREFEROWANE METODY I FORMY PRACY Z DZIEĆMI :

- 1.Organizacja wycieczek i spotkań z ważnymi osobami dbającymi o zdrowie i bezpieczeństwo w mieście.
- 2.Stwarzanie warunków materialnych ,emocjonalno-społecznych inspirujących do podejmowania zabaw tematycznych , dramowych, teatralnych i przeciwdziałających agresji i przemocy.
- 3.Rozmowy i opowiadania nauczyciela.
- 4.Praca metodami aktywizującymi dziecko w grupie na bazie tekstu literatury dziecięcej i na podstawie sytuacji trudnych zaistniałych w grupie.
- 5.Pokazy i rozmowy z wykorzystaniem filmów edukacyjnych.

- 5). Wykorzystanie dramowych technik plastycznych.
- 6). Zabawy i tańce integracyjne zaczerpnięte z metod pedagogiki zabawy.
- 7). Dramowe scenki słowne i pantomimiczne do omawiania zaistniałych konfliktów grupowych.
8. Organizowanie prac użytecznych w grupie :
dyżury, prace porządkowo- gospodarcze, na rzecz innych.
9. Udział dzieci w organizowanych uroczystościach przedszkolnych (Dzień Babci, Dziadka i innych).

FORMY ORGANIZACYJNE ZABAW I ZAJĘĆ :

Praca indywidualna.

Praca w parze.

Praca w małych zespołach.

Praca zbiorowa z całą grupą.

PROPONOWANA TEMATYKA PSYCHOEDUKACJI RODZICÓW W NASZYM PRZEDSZKOLU :

- 1). Wpływ zabawy na rozwój osobowości małego dziecka.
- 2). Główne aspekty gotowości szkolnej dziecka.
- 3). Wartości bycia w grupie mieszanej dla dziecka.
- 4). Rola dorosłych w zaspakajaniu potrzeb psychicznych dziecka
- 5). Gry i zabawy ruchowe i ich wpływ na rozwój osobowości przedszkolaka.
- 6). Wychowawcza i terapeutyczna funkcja literatury dziecięcej.
- 7). Rola rodziny i przedszkola w kształtowaniu postaw prospołecznych dzieci.
- 8). Dziecko nieśmiałe w grupie przedszkolnej.

9).Metoda Weroniki Sherborne w rozwoju emocjonalno-społecznym dziecka.

10).Specyficzne trudności w uczeniu się dziecka z „Ryzyka dysleksji” w przedszkolu.

PRZYJĘTY PRZEZ NAS KODEKS POSTĘPOWANIA UŁATWIAJĄCY WSPÓŁŻYCIE I WSPÓŁPRACĘ W SPOŁECZNOŚCI PRZEDSZKOLNEJ:

*Dotyczy on norm obowiązujących :

W sali zajęć

W łazience.

W szatni.

W jadalni.

W ogrodzie

W czasie spacerów i wycieczek.

1).Wspólnie i zgodnie bawię się z innymi dziećmi.

2).Słucham gdy ktoś mówi.

3).Potrafię czekać na swoją kolej.

4).Szanuję cudzą własność.

5).Sprzątam po sobie zabawki i przybory.

6).Zachowuję higienę własną i otoczenia.

7).Zachowuję bezpieczeństwo w różnych miejscach.

8).Pomagam innym w ich trudnościach.

9).Próbuję samodzielnie rozwiązywać swe problemy.

10).Używam form (proszę, dziękuję, przepraszam).

11).Witam się i żegnam z dziećmi i dorosłymi.

12).Mówię głosem umiarkowanym.

13).Wiem że w przedszkolu uczę się tego co mi potrzebne w szkole.

STOSOWANY W NASZYM PRZEDSZKOLU SYSTEM NAGRÓD I KAR

SPOSOBY NAGRADZANIA	KONSEKWENCJE ZA NIEPRZESTRZEGANIE ZASAD GRUPOWYCH
<p>*POCHWAŁA INDYWIDUALNA.</p> <p>*POCHWAŁA PRZED CAŁĄ GRUPĄ.</p> <p>*POCHWAŁA PRZED RODZICAMI.</p> <p>*NAGRODA POPRZEZ SPRAWIANIE DZIECKU PRZYJEMNOŚCI – WYBRANĄ ZABAWKĄ, ZABAWĄ.</p> <p>*ZNACZKI- SERDUSZKA, SŁONECZKA *MEDALE Z RÓŻNYMI OKREŚLENAMI</p>	<p>#KARA NATURALNA- zadośćuczynienie wyrządzonej krzywdzie (naprawienie, przeproszenie).</p> <p>#ODMÓWIENIE DZIECKU NAGRODY.</p> <p>#CZASOWE ODEBRANIE DZIECKU PRYZNANEGO PRZYWILEJU.</p> <p>#”KRZESEŁKO DO MYŚLENIA” - CHWILOWE WYKLUCZENIE DZIECKA Z ZABAWY W CELU PRZEMYŚLENIA SWEGO POSTĘPOWANIA.</p>

<p>np. ŁADNIE ŚPIEWA, POMAGA INNYM... *DYPLOMY WRĘCZANE DO DOMU.</p>	
--	--

(narzędzia wspomagające ewaluację)

LISTA PYTAŃ DLA DZIECI :

Moi drodzy!

Cały rok razem bawiliśmy się, pracowaliśmy i uczyliśmy się. Poznawaliśmy siebie i innych, swe prawa i umowy w grupie. Dlatego proszę , uważnie wysłuchać i dokończyć moje zdanie tak jak chcesz .....

1. Myślę o sobie że jestem .....
2. Najbardziej lubię kiedy .....
3. Jest mi smutno, gdy.....
4. Jestem wesoły w przedszkolu ,gdy.....
5. Moje ulubione zabawy to:.....
6. Bardzo dobrze umiem .....
7. Chcę w przedszkolu zmienić .....
8. Uważam że najczęściej udawało mi się przestrzegać umowy .....
9. Trudno mi zachować umowę.....

SPOSOBY EWALUOWANIA TREŚCI PROGRAMU:

Chcąc zdiagnozować realizowanie niniejszego programu pod względem wykorzystanych celów i metod, oraz form pracy i czy spełnił on oczekiwania nauczycieli i rodziców, należy dokonać analizy arkusza obserwacyjnego o każdym dziecku. Wnikliwie podsumować otrzymane wyniki pod względem jakościowym i ilościowym. Sporządzić na piśmie ewaluację. Do sprawdzenia rzetelności będą analizowane plany miesięczne i weryfikowane zapisy w dziennikach. Nauczycielki realizujące program zgromadzą ciekawsze scenariusze zajęć z dziećmi, w których będą poszerzone treści wychowawcze.

Dla dzieci przygotowana jest lista pytań . Dla rodziców opracujemy specjalne ankiety z informacjami zwrotnymi po odbytych zebraniach, zajęciach otwartych.

KWESTIONARIUSZ WYWIADU Z DZIECKIEM :

- 1).Czy lubisz chodzić do przedszkola?
.....
- 2).Jak czujesz się w grupie {wybierz jedną odpowiedz }.
a).Bezpiecznie. b).Boję się –czego, kogo? .c).Nikt się ze mną nie bawi.
- 3).W grupie mam wiele koleżanek, kolegów:.....
a). Mam tylko jednego, jedną .b). Nie mam nikogo.
- 4).Z dziećmi w zabawach nie kłócimy się .....
a).Czasem. b). Często się kłócimy .
- 5).Jeśli ci ktoś dokucza to jak? {wybierz coś z mych przykładów} : wyśmiewa, przezywa, popycha, bije, zabiera zabawki, skarży na ciebie, kłamie.
- 6).Gdy mam kłopot to kto mi pomaga – w domu.....
w przedszkolu .....
- 7). Wybierz właściwe jak w domu najczęściej spędzasz czas?
*Bawię się z kimś .....
*Pomagam w domu, jak? .....
*Oglądam telewizję .....
*Gram na komputerze .....
*Słucham bajek czytanych .....
*Spotykam się z kolegami(gdzie?) .....
*Uczę się zajęć dodatkowych(jakich).....
.....
*Nudzę się i nic nie robię .....

LITERATURA WYKORZYSTANA W TWORZENIU I MODYFIKACJI NINIEJSZEGO PROGRAMU :

1. A. Kołodziejczyk -E. Czerniewska „Program zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla klas I-III Szkół Podstawowych. Wydawnictwo „Edukatio „Kraków 1993.
2. Kwartalnik Polskiego Stowarzyszenia Animatorów Klauza Lublin „Grupa i zabawa .
3. B. Kollek” Mały Polak Europejski” Wrocław 2000”nr 1,3,4/1999.
4. D. Bator i L. Pawliszak „Przygoda z dramą „ zeszyt nr 2 Wrocław 1996 r.
5. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego Dz .U. Nr 4 / 2009 .poz.17.ze zmianami Dz.U z 2014 r.poz.803,zmiany z 2015 i 2016 r.
6. W. Żaba-Żabińska, Program wychowania przedszkolnego „Nasze Przedszkole „, Wyd. MAC Edukacja w Kielcach 2016 r.

- 8.D.Niewola”Zabawy integracyjne i nie tylko”Impuls Kraków 2013.
- 9.Brgit Nawrath, E.Wecker,,Zabawy na urodziny” Jedność Kielce 2014.
- 10.J.Broich”Zabawy na świeżym powietrzu” Jedność Kielce 20014.

UZASADNIENIE MODYFIKACJI PROGRAMU

Dotychczasowa autorka programu już nie pracuje w naszym przedszkolu .

Program został zmodyfikowany ,co wynika z propozycji nauczycieli w trakcie podsumowania pracy edukacyjnej z dziećmi za rok szkolny 2015/ 2016.

Wycofano dotychczasowe tematy realizowane z dziećmi z osiągnięciem efektów, a dopisano :

Najnowszą literaturę do realizacji tematów wychowawczych z 2013 i 2014 r i 2016 r

Wprowadzono do realizacji Tematy:

Razem rozwiązujemy konflikty w grupie.

Odróżniamy dobro i zło w literaturze dziecięcej i w postępowaniu własnym na co dzień. Dopisano

ustalony w koncepcji pedagogicznej przedszkola

kodeks przedszkolaka, który jest wdrażany od 2013 r.

Jest znany dzieciom i ich rodzicom. Zamieszczono ustalony na szkoleniu WDN system nagród i kar.

